

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Lublinie

LLU.411.006.01.2016
S/16/005

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

(tekst jednolity wystąpienia pokontrolnego po uwzględnieniu zmian
wprowadzonych uchwałą Komisji Rozstrzygającej
z dnia 1 marca 2017 r. nr KPK-KPO.443.010.2017)

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Lublinie
ul. Okopowa 7, 20-022 Lublin
T +48 81 461 31 20, F +48 81 461 31 11
llu@nik.gov.pl
Adres korespondencyjny: Skr. poczt. P-112, 20-001 Lublin 1

I. Dane identyfikacyjne kontroli

<i>Numer i tytuł kontroli</i>	S/16/005 – Funkcjonowanie Muzeum Nadwiślańskiego w Kazimierzu Dolnym w części dotyczącej Oddziału pod nazwą „Muzeum Czarotoryskich w Puławach”
<i>Okres objęty kontrolą</i>	1 stycznia 2013 r. do 30 czerwca 2016 r.
<i>Jednostka przeprowadzająca kontrolę</i>	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Lublinie
<i>Kontrolerzy</i>	1. Barbara Koszałka, doradca ekonomiczny, upoważnienie do kontroli nr LLU/55/2016 z dnia 26.07.2016 r. (dowód: akta kontroli T I str. 1-2) 2. Roman Pajer, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LLU56/2016 z dnia 26.07.2016 r. (dowód: akta kontroli T I str. 3-4)
<i>Jednostka kontrolowana</i>	Muzeum Nadwiślańskie w Kazimierzu Dolnym, ul. Rynek 19, 24-120 Kazimierz Dolny (dalej: Muzeum Nadwiślańskie, MNKD)
<i>Kierownik jednostki kontrolowanej</i>	Agnieszka Zadura, dyrektor Muzeum od 8 lutego 2012 r. (dowód: akta kontroli T I str. 5)

II. Ocena kontrolowanej działalności¹

Ocena ogólna

W latach 2013-2016 (I półrocze) Oddział pod nazwą „Muzeum Czarotoryskich w Puławach” (dalej: Muzeum Czarotoryskich lub MCP) zrealizował zaplanowane do wykonania zadania statutowe, m.in. w zakresie urządzania wystaw stałych i czasowych, gromadzenia zabytków oraz popierania i prowadzenia działalności artystycznej i upowszechniającej kulturę. Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły niewykonania stoiska kasowego i kasowo-informacyjnego, platformy na schody dla wózków inwalidzkich oraz ekspozycji i wystaw związanych z działalnością ks. Czarotoryskich w Domu Żółtym (Aleksandryjskim).

Otrzymywane w kontrolowanych latach z budżetu Miasta Puławy środki finansowe na prowadzenie Muzeum Czarotoryskich, wykorzystywane w większości na wynagrodzenia pracowników MCP, pokrywanie 20% kosztów administracyjnych ponoszonych przez MNKD oraz utrzymanie wynajmowanych pomieszczeń, zapewniały realizację zadań statutowych w zakresie pozwalającym na bieżące utrzymanie urządzonych już wystaw stałych oraz realizację innych zadań statutowych, np. coroczną organizację koncertów muzyki barokowej, czy nieznaczne powiększanie zbiorów własnych.

Poddawano stan obiektów MNKD, w tym MCP corocznej analizie opracowywanej na okoliczność zabezpieczenia przed pożarem i przestępczością, w wyniku której nie stwierdzono zagrożeń w tym zakresie.

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny ogólnej według proponowanej skali byłoby nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosuje się ocenę opisową, bądź uzupełnia ocenę ogólną o dodatkowe objaśnienie.

Najwyższa Izba Kontroli negatywnie ocenia ewidencjonowanie zabytków w Muzeum Czartoryskich. Przez ponad 19 miesięcy do księgi inwentarzowej depozytów artystyczno-historycznych nie wpisano 319 obiektów oraz nie założono dla nich kart ewidencyjnych. Ponadto stwierdzono niezrealizowanie wniosków Komisji Inwentaryzacyjnej w sprawie ostatecznego rozliczenia wykazanych podczas inwentaryzacji różnic między stanem rzeczywistym a zapisami wynikającymi z protokołu zdawczo-odbiorczego przekazanych obiektów.

Nie wykonano również do czasu zakończenia kontroli NIK zaleceń konserwatorów z Muzeum Narodowego w Krakowie w zakresie przebudowania gablot/ekranów, w których eksponowane są obiekty wystawy „Czartoryscy. Powrót do Puław”, w celu zabezpieczenia ich przed zanieczyszczeniem.

Stwierdzono ponadto niegospodarne wydatkowanie środków w kwocie 39.360 zł dla firmy Sowa-Szenk S.C. z Wrocławia za montaż elementów sprzętu ekspozycyjnego, który w ramach zadania inwestycyjnego realizowany był przez wykonawców, u których sprzęt ten został zakupiony.

W informacji z wykorzystania dotacji Gminnej Instytucji Kultury za I półrocze 2016 r., przedłożonej do Urzędu Miasta Puławy, nie wykazano przychodów w kwocie 89.943,39 zł uzyskanych przez MCP ze sprzedaży biletów, wydawnictw i pamiątek.

Negatywnie oceniono również niezapewnienie przez Dyrektora Muzeum skutecznej i efektywnej kontroli zarządczej.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Stan organizacyjny i działalność statutowa

Opis stanu
faktycznego

Muzeum Nadwiślańskie jest samorządową instytucją kultury, dla której organizatorem jest Województwo Lubelskie i Gmina Miasto Puławy. Muzeum posiada osobowość prawną i jest wpisane do Państwowego Rejestru Muzeów prowadzonego przez ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego pod numerem PRM/37/98² oraz do rejestru instytucji kultury prowadzonego przez Województwo Lubelskie pod numerem RIK 03³. Dane adresowe Muzeum zostały zmienione w Państwowym Rejestrze Muzeów w czasie trwania kontroli NIK.

(dowód: akta kontroli T II str. 214-216)

W skład struktury organizacyjnej, zgodnie z postanowieniami § 8 statutu MNKD⁴ wchodzi siedem oddziałów, w tym Muzeum Czartoryskich⁵.

MCP zostało włączone w struktury Muzeum na podstawie umowy, zawartej 28 kwietnia 2009 r. na czas nieokreślony pomiędzy Województwem Lubelskim, a Miastem Puławy, w sprawie prowadzenia, jako wspólnej instytucji kultury - Muzeum Nadwiślańskiego w Kazimierzu Dolnym (dalej: umowa w sprawie prowadzenia wspólnej instytucji kultury). Utworzenie MCP wynikało z potrzeby przywrócenia Puławom placówki muzealnej ściśle nawiązującej do pierwszego na ziemiach polskich muzeum utworzonego przez ks. Izabelę Czartoryską. Nadzór nad

² <http://bip.mkidn.gov.pl/pages/rejestry-ewidencje-archiwa-wykazy/rejestry-muzeow.php>

³ <https://umwl.bip.lubelskie.pl/index.php?id=62&akcja=szczegoly&p2=1032969>

⁴ Stanowiącego załącznik do Uchwały Nr V/67/2015 Sejmiku Województwa Lubelskiego z dnia 30 stycznia 2015 r.

⁵ P.o. wicedyrektora ds. MCP, a następnie zastępcy dyrektora ds. MCP była od października 2009 r. do grudnia 2015 r. Pani Dorota Święcicka-Odorowska. Od stycznia 2016 r. do lipca 2016 r. – p.o. Kierownika MCP była Pani Bożena Kasperowicz. Od września 2016 r. – p.o. Kierownika MCP jest Pani Maria Jaroszyńska.

funkcjonowaniem Muzeum, poza szczególnymi uprawnieniami stron wynikającymi z tej umowy oraz statutu Muzeum, sprawowało Województwo Lubelskie.

Zgodnie z ww. umową Województwo Lubelskie zobowiązało się pokrywać koszty prowadzenia działalności Muzeum, z pominięciem kosztów funkcjonowania MCP, a Miasto Puławy - do pokrywania kosztów funkcjonowania Muzeum Czartoryskich oraz 20% kosztów administracyjnych ponoszonych przez Muzeum w każdym roku budżetowym.

Wysokość budżetu Muzeum na kolejne lata miała być każdorazowo uzgadniana przez strony w oparciu o projekt planu finansowego, sporządzonego z uwzględnieniem kosztów prowadzenia Oddziału oraz 20% kosztów administracyjnych, w terminie umożliwiającym ujęcie środków finansowych przeznaczonych na działalność Muzeum w projektach budżetów stron na rok następny.

Umowa w sprawie prowadzenia wspólnej instytucji kultury obligowała Miasto Puławy wspólnie z Muzeum Nadwiślańskim do podjęcia działań zmierzających do pozyskania pomieszczeń na siedzibę Muzeum Czartoryskich w zabytkowym budynku Pałacu Czartoryskich⁶ oraz sfinansowania z własnych środków m.in. kosztów korzystania z tych pomieszczeń. Ponadto do podejmowania działań zmierzających do pozyskania trzech obiektów znajdujących się na terenie osady pałacowo-parkowej: Świątyni Sybilli, Domu Gotyckiego oraz Domu Aleksandryjskiego (Żółtego).

(dowód: akta kontroli T I str. 6-9)

Zasady najmu pomieszczeń na potrzeby Muzeum Czartoryskich regulowała: umowa najmu z 19 czerwca 2009 r. zawarta na czas nieokreślony pomiędzy IUNG PIB, a Muzeum Nadwiślańskim. Wynajmowane pomieszczenia, o łącznej powierzchni użytkowej 167 m², obejmowały m.in.: Salę Tradycji - położoną na parterze w centralnej części Pałacu o powierzchni 140 m² z przeznaczeniem na salę ekspozycyjną oraz dwa pomieszczenia bezpośrednio do niej przylegające i z nią skomunikowane o powierzchni 10 m² i 17 m² z przeznaczeniem na biuro-pracownię oraz zaplecze. Od 2011 r. wynajmowana powierzchnia została zwiększona o dodatkowe 19,5 m² - z przeznaczeniem na biuro-pracownię oraz zaplecze. Miesięczna stawka czynszu za 1 m² powierzchni została ustalona w wysokości netto 17 zł + 23% VAT.

(dowód: akta kontroli T I str. 12-16)

W dniu 25 września 2009 r. podpisane zostały, pomiędzy IUNG PIB a Muzeum Nadwiślańskim, trzy umowy partnerskie, których przedmiotem była realizacja wspólnego przedsięwzięcia, tj. rewaloryzacja i konserwacja obiektów kubaturowych oraz sal pałacowych, remont konserwatorski Świątyni Sybilli i Domu Gotyckiego oraz rewaloryzacja i konserwacja Domu Żółtego i części Pałacu ks. Czartoryskich. Efektem finalnym tych projektów było powstanie Muzeum Czartoryskich w Puławach Oddziału Muzeum Nadwiślańskiego w Kazimierzu Dolnym.

(dowód: akta kontroli T I str. 26-43)

W dniu 1 października 2014 r., pomiędzy IUNG PIB (Właścicielem) a Muzeum Nadwiślańskim (Użytkownikiem) zawarta została umowa użytkowania, na podstawie której oddane zostały przez IUNG PIB dla Muzeum Nadwiślańskiego: Świątynia

⁶ Znajdującego się na terenie osady pałacowo-parkowej przy ul. Czartoryskich 8 w Puławach. Właścicielem budynków jest Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa Państwowego Instytutu Badawczego w Puławach (dalej: IUNG PIB), a gruntu – będącego w użytkowaniu wieczystym IUNG PIB - Skarb Państwa.

Sybilla, Dom Gotycki, Dom Żółty oraz pomieszczenia części Pałacu ks. Czartoryskich, zlokalizowane w tzw. Korpusie głównym obejmujące: sień główną, główną klatkę schodową, Salę Kamienną, Salę Gotycką oraz Salę Rycerską wraz z przedsionkiem. W preambule do umowy Właściciel oświadczył, że zakończone zostały prace związane z wykonywaniem dwóch projektów współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego, których przedmiotem był remont konserwatorski oraz rewaloryzacja i konserwacja ww. obiektów. Umowa zawarta do 31 grudnia 2018 r., stanowiła, że jej przedmiot po tym terminie zostanie zwrócony w posiadanie Właściciela.

Muzeum zobowiązane zostało według postanowień tej umowy do realizacji obowiązków określonych m.in. w umowach partnerskich do prowadzenia działalności określonej w przepisach ustawy z dnia 21 listopada 1996 r. o muzeach⁷, w tym udostępniania obiektów zwiedzającym w następujący sposób:

- w Świątyni Sybilli i Domu Gotyckim - poprzez wykonanie w konsultacji z ekspertem w zakresie muzealnictwa i historii sztuki ekspozycji nawiązującej do oryginalnej ekspozycji historycznej oraz organizowania wystaw związanych z działalnością ks. Czartoryskich w Puławach i organizowanie lekcji muzealnych (w tym w Domu Gotyckim, o ile stan techniczny tego obiektu na to pozwoli),
- w Domu Żółtym – wykonanie ekspozycji muzealnej oraz organizowanie wystaw związanych z działalnością ks. Czartoryskich w Puławach i prowadzenie działalności edukacyjnej,
- w pomieszczeniach Pałacu, tj. Sali Rycerskiej, głównej klatki schodowej, Sali Gotyckiej, Sali Kamiennej oraz sieni głównej – organizowanie czasowych wystaw, ekspozycji i imprez kulturalnych (koncertów, pokazów, wykładów, spotkań poetyckich itp.).

W przypadku gdyby ww. obowiązki Użytkownika nie były wykonywane z jego winy i jednocześnie spowodowałyby to w bezpośredni sposób obciążenie Właściciela obowiązkiem zwrotu całości, bądź części dofinansowania przeznaczonego na Projekt, Właściciel uprawniony będzie do dochodzenia od Muzeum tak poniesionej szkody. Obiekty: Świątynia Sybilli i Dom Gotycki, jako niedostosowane do celów muzealnych, miały być udostępniane zwiedzającym wyłącznie w okresach letnich, tj. od 1 kwietnia do 30 września każdego roku. Użytkowanie przez Muzeum tych obiektów, poza kosztami eksploatacyjnymi⁸, było nieodpłatne.

(dowód: akta kontroli T I str. 44-49)

Ostateczne przekazanie obiektu, tj. pomieszczeń znajdujących się w Pałacu ks. Czartoryskich, nastąpiło 20 kwietnia 2015 r. Protokoły przekazania: Świątyni Sybilli i Domu Gotyckiego sporządzone zostały 8 września 2015 r., a Domu Żółtego (Aleksandryjskiego) – 14 listopada 2014 r.

(dowód: akta kontroli T I str. 50-51)

Według umowy użytkowania z 1 października 2014 r. protokół oględzin wszystkich użyczonych obiektów powinien zostać sporządzony najpóźniej do 31 października 2014 r.

(dowód: akta kontroli T I str. 44)

⁷ Dz. U. z 2012 r. poz. 987, ze zm.

⁸ W postaci: energii elektrycznej, ogrzewania, wody, ścieków, wywozu nieczystości.

Dyrektor Muzeum wyjaśniła m.in., że wstępne protokoły przejęcia sal Pałacu i Domu Aleksandryjskiego nastąpiły w grudniu 2014 r. i styczniu 2015 r., jednak z uwagi na szereg uwag i zaleceń dla IUNG PIB, które wymagały czasu na realizację, strony uzgodniły późniejszy termin podpisania ostatecznej wersji protokołów. Jedynie protokół odbioru Świątyni Sybilli i Domu Gotyckiego nastąpił z dużym opóźnieniem, ponieważ obiekty parkowe (nieogrzewane) z założenia miały być udostępniane w sezonie letnim i ich odbiór zaplanowany został na wiosnę 2015 r. Wiosną trwały jednak ciągle przedłużające się przygotowania do otwarcia wystawy głównej i ówczesna z-ca Dyrektora ds. Oddziału Muzeum Czartoryskich skoncentrowała się na tym właśnie zadaniu. Niestety niemal natychmiast po otwarciu wystawy z-ca Dyrektora rozpoczęła zwolnienie lekarskie. Dlatego czekając na jej powrót do pracy odbiór tych obiektów był systematycznie przesuwany. Ostatecznie Muzeum podpisało protokół pod jej nieobecność antycypując, że raczej nie będzie mogła wykonać tego zadania.

(dowód: akta kontroli T I str. 209-214)

Otwarcie w pomieszczeniach Pałacu nowej wystawy pt. „Czartoryscy. Powrót do Puław” nastąpiło 8 lipca 2015 r. Pozostałe obiekty stosownie do postanowień umowy użyczenia z 1 października 2014 r. zostały udostępnione zwiedzającym. W obiektach tych nie organizowano wystaw.

(dowód: akta kontroli T I str. 50-55)

W dniu 27 kwietnia 2016 r. Sejmik Województwa Lubelskiego podjął Uchwałę Nr XVI/247/2016 w sprawie zamiaru podziału Muzeum Nadwiślańskiego, poprzez wyłączenie dotychczasowego Oddziału - „Muzeum Czartoryskich w Puławach”, celem włączenia go do samorządowej instytucji „Muzeum Czartoryskich w Puławach w organizacji”, dla której organizatorem będzie Miasto Puławy.

(dowód: akta kontroli T I str. 10-11)

Według § 5 statutu MNKD do zakresu działania Muzeum Nadwiślańskiego należało gromadzenie i trwała ochrona naturalnego i kulturowego dziedzictwa ludzkości o charakterze materialnym i niematerialnym, informowanie o treściach i wartościach gromadzonych zbiorów, upowszechnianie wiedzy z dziedziny historii, nauki, kultury i sztuki polskiej oraz światowej, kształtowanie wrażliwości poznawczej i estetycznej, propagowanie różnorodności twórczych postaw i zaangażowania w życie kulturalne. Cel główny realizowano poprzez prowadzenie działalności w zakresie określonym w § 6 Statutu⁹.

Wchodzące w skład Muzeum oddziały, zlokalizowane głównie w Kazimierzu Dolnym, posiadały własne kolekcje i wyodrębnione zadania, które ujmowane były w planach działalności Muzeum na dany rok.

Zaplanowane dla Muzeum Czartoryskich na lata 2013-2015 zadania¹⁰, ujęte w planach działalności Muzeum, dotyczyły: gromadzenia zabytków; urządzania wystaw stałych i czasowych; prowadzenia działalności edukacyjnej; ewidencjonowania oraz katalogowania zgromadzonych zbiorów; zapewnienia właściwych warunków zwiedzania, korzystania ze zbiorów oraz zgromadzonych informacji; popierania i prowadzenia działalności artystycznej i upowszechniającej kulturę, poprzez m.in.: organizowanie koncertów, konkursów, szkoleń, sesji.

⁹ M.in. pozyskiwanie zabytków i materiałów dokumentacyjnych w drodze zakupów, przyjmowania darowizn, zapisów, przekazów i depozytów oraz w drodze badań terenowych; katalogowanie i naukowe opracowywanie zgromadzonych zbiorów i obiektów architektury; przechowywanie gromadzonych zabytków w warunkach zapewniających im właściwy stan zachowania i bezpieczeństwo oraz magazynowanie ich w sposób dostępny dla celów naukowych; urządzanie wystaw stałych i czasowych.

¹⁰ Zgłaszane na poszczególne lata przez MCP pod koniec 2012 r., 2013 r., 2014 r.

W rocznym planie działalności na 2016 r. przewidziano dla MCP tylko jedno zadanie, tj. wystawę stałą „Czartoryscy. Powrót do Puław”.

(dowód: akta kontroli T I str. 56-66, 96-101)

Dyrektor Muzeum wyjaśniła, że zadania kontynuacji wystawy „Czartoryscy. Powrót do Puław” zostały wpisane do planu na 2016 r., jako jedyne, ponieważ oddział nie zgłosił żadnych planów w przewidywanym terminie. Było to wynikiem długiej absencji chorobowej zastępcy dyrektora Muzeum ds. oddziału MCP. Działania ogólnomuzealne, a odbywające się w oddziale były uwzględnione w pozycjach wspólnych. W grudniu 2015 r. Muzeum otrzymało informację o odstąpieniu przez Prezydenta Miasta Puławy od umowy o współprowadzeniu Muzeum (w zakresie oddziału MCP) oraz o zamiarze przejęcia oddziału przez Miasto Puławy. 12-miesięczny okres wypowiedzenia zakończy tę umowę nie później niż 31.12.2016 r. Dlatego Muzeum Nadwiślańskie nie planowało żadnych szczególnych zadań na 2016 r., a jedynie pozostawało w gotowości do przekazania oddziału nowej instytucji.(...) W ostatnich dniach sierpnia (2016 r.) Muzeum otrzymało informację o wycofaniu się przez Pana Prezydenta z planów utworzenia muzeum miejskiego i zakończenia finansowania oddziału, co postawiło przed Muzeum zupełnie nowe i niespodziewane wyzwania organizacyjne.

(dowód: akta kontroli T II str. 211-213)

MCP zapewniło realizację zadań określonych w planach działalności w zakresie:

- gromadzenia zabytków – w 2013 r. zakupiono heliografię *Izabeli z Flemingów Ks. Adamowej Czartoryskiej* za 121,50 zł. W 2014 r. dokonano zakupu *Portretu mężczyzny w peruce i zbroi Jakuba Henryka Fleminga* za kwotę 22.000 zł oraz kopii odlewu ołowianego Chrystusa z kapliczki w Osinach za 330 zł. Ponadto w 2014 r. wypożyczono z Muzeum Narodowego w Krakowie 466 eksponatów na potrzeby zorganizowania nowej wystawy czasowej,
- urządzania wystaw stałych i czasowych – udostępnienie dla zwiedzających na parterze Pałacu wystawy stałej „Czartoryscy. Powrót do Puław” oraz zorganizowanie w 2015 r. nowej, rozbudowanej wystawy „Czartoryscy. Powrót do Puław” na I p. Pałacu. Ponadto zorganizowano wystawy czasowe: rzeźb z pleneru dla osób niewidomych *Dotknięcie sztuki* (2013 r. i 2014 r.) oraz mini wystawy portretów Księcia Józefa Poniatowskiego (2013 r.),
- prowadzenia działalności edukacyjnej – profilowane oprowadzanie po wystawie dla dzieci, uczniów i innych zgłoszonych grup, prowadzenie lekcji muzealnych i warsztatów dla dzieci. W sprawozdaniach za lata 2014-2016 (I półrocze) podano, że w lekcjach uczestniczyło odpowiednio: 106, 48 i 42 osoby,
- popierania i prowadzenia działalności artystycznej i upowszechniającej kulturę – w latach 2013-2015 odbywały się koncerty muzyki barokowej w wykonaniu zespołu *Arte Dei Suonatori*,
- ewidencjonowania i katalogowania zgromadzonych zbiorów – w 2014 r. założono dwie karty ewidencyjne dla dwóch pozyskanych obiektów.

(dowód: akta kontroli T I str. 55-136, 146)

W rocznych planach działalności Muzeum przewidziano zadania wspólne dla wszystkich oddziałów, m.in: Dzień Sztuki Wolnej, Europejską Noc Muzeów, Piknik z MNKD, Europejskie Dni Dziedzictwa, Weekend dla Seniorów.

(dowód: akta kontroli T I str. 55-136)

Dyrektor Muzeum wyjaśniła: *W Muzeum Czartoryskich w latach 2013-2016 odbywała się regularnie Europejska Noc Muzeów, w trakcie której udostępniano zwiedzającym ekspozycje do godz. 24.00. Oddział nie brał udziału w Dniu Sztuki Wolnej, Festiwalu Filmu i Sztuki „Dwa Brzegi”. Wydarzenia: Piknik z MNKD (z okazji Dnia Dziecka), Europejskie Dni Dziedzictwa, czy Weekend dla Seniorów polegały, tak jak w pozostałych oddziałach, na ofercie bezpłatnego wstępu dla grup zwiedzających.*

(dowód: akta kontroli T I str. 214)

Zgodnie z § 19 statutu MNKD, Muzeum prowadziło, jako dodatkową, działalność gospodarczą wykraczającą poza działalność kulturalną, a dochód z niej uzyskany powinno wykorzystywać na realizację zadań statutowych. MCP prowadziło w tym zakresie: usługi związane m.in. z obsługą ruchu turystycznego oraz działalność handlową polegającą na sprzedaży wydawnictw i pamiątek.

(dowód: akta kontroli T I str. 151-152, 159-180)

Rada Muzeum przy Muzeum Nadwiślańskim w Kazimierzu Dolnym zatwierdziła przedłożone przez Dyrektora Muzeum roczne plany działalności na lata 2013-2016 oraz na podstawie złożonych za lata 2013-2015 sprawozdań wraz z dodatkowymi informacjami pozytywnie oceniła działalność Muzeum w tym okresie.

(dowód: akta kontroli T I str. 137-145)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Nie zrealizowano zadań ujętych w planie działalności na 2015 r. dla Muzeum Czartoryskich w zakresie wykonania: stoiska kasowego z miejscem na ekspozycję wydawnictw i pamiątek; stoiska kasowo-informacyjnego w kordegardzie; platformy na schody dla wózków inwalidzkich.

(dowód: akta kontroli T I str. 62-66)

Dyrektor Muzeum wyjaśniła, że wykonanie stoiska w przestrzeni ekspozycji na parterze nie było konieczne, a poza tym nie było wystarczających środków finansowych na to zadanie. Podobnie wyposażenie Domu Aleksandryjskiego i wykonanie platformy na schody dla wózków inwalidzkich nie zostało wykonane ze względu na brak środków. (...) Obecnie powstanie stoiska biletowo-pamiątkarskiego jest rozważane raczej w przestrzeni klatki schodowej w korpusie głównym Pałacu niż w kordegardzie, która jest do dnia dzisiejszego wykorzystywana na przestrzeń biurową przez IUNG. Jest to wynikiem analizy kosztów i ruchu zwiedzających.

(dowód: akta kontroli T I str. 214)

2. Nie realizowano postanowień umowy użytkowania z 1 października 2014 r. w zakresie wykonania w Domu Żółtym ekspozycji nawiązujących do oryginalnych ekspozycji historycznych oraz organizowania wystaw związanych z działalnością ks. Czartoryskich.

(dowód: akta kontroli T I str. 44-49)

Dyrektor Muzeum wyjaśniła m.in.: zgodnie z opinią konserwatorską w Świątyni Sybilli oraz Domu Gotyckim działalność wystawiennicza nie jest możliwa. Obiekty są (za wiedzą i zgodą IUNG) udostępniane zwiedzającym jedynie z zewnątrz, wraz z informacją o ich historii. Działalność wystawiennicza w Domu Żółtym nie była prowadzona ze względu na fakt, że przez pierwsze półrocze pomieszczenia te stanowiły zaplecze magazynowe, niezbędne do przygotowania otwartej w lipcu 2015 r. wystawy w salach Pałacu. W okresie późniejszym ówczesna Zastępca Dyrektora ds. Oddziału Muzeum Czarторыskich nie przedstawiła żadnej propozycji prowadzenia tam działalności. Pomimo to, na wniosek Dyrektora Muzeum odbyło się kilka spotkań roboczych, które miały na celu oszacowanie możliwości utworzenia tam wystawy i prowadzenia działalności edukacyjnej. W 2015 r. Muzeum nie miało wystarczających środków na wyposażenie tych pomieszczeń adekwatnie do potrzeb. Opracowano kilkanaście konspektów lekcji, skierowanych do różnych grup wiekowych.

W domu Aleksandryjskim odbyły się jedne zajęcia, co wynikało z braku zainteresowania oferowanymi tam zajęciami edukacyjnymi – grupy niemal w 100% wybierały zajęcia prowadzone na ekspozycji w salach Pałacu.

Większa intensywność działań była niemożliwa z powodu dużej absencji chorobowej pracowników merytorycznych, w tym przedłużającej i niemal stałej nieobecności byłej z-cy dyrektora ds. MCP.

(dowód: akta kontroli T I str. 209-214)

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia¹¹ pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

2. Planowanie i realizacja przychodów i kosztów

Opis stanu faktycznego

Przychody MNKD w latach 2013-2016 (I półrocze) zostały zrealizowane w poszczególnych latach w wysokości odpowiednio: 4.078.228 zł, 5.048.344 zł, 4.882.930 zł i 2.426.574 zł.

(dowód: akta kontroli T II str. 233-243)

W latach 2013-2016 (I półrocze) MCP zrealizowało przychody ogółem w kwocie 1.922.295 zł, w tym w poszczególnych latach odpowiednio: 453.100 zł, 567.655 zł, 626.680 zł oraz 274.860 zł.

W strukturze zrealizowanych przychodów największy udział stanowiły środki finansowe organizatora (Miasta Puławy): 89% w 2013 r. (403.159 zł); 90,7% w 2014 r. (515.000 zł); 87,8% w 2015 r. (550.000 zł) i 50% w I półroczu 2016 r. (274.800 zł). Kwoty przekazywane były w miesięcznych transzach, po zgłoszeniu zapotrzebowania przez MNKD. W kontrolowanych latach MCP nie otrzymało dotacji na zadania objęte mecenatem państwa.

Pozostałe przychody wynoszące ogółem 179.078 zł pochodziły głównie ze sprzedaży biletów, wydawnictw i pamiątek. Przychodów z tego tytułu nie

¹¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny ogólnej według proponowanej skali byłoby nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosuje się ocenę opisową, bądź uzupełnia ocenę ogólną o dodatkowe objaśnienie.

wykazano w informacji z wykorzystania Gminnej Instytucji Kultury – MCP za I półrocze 2016 r.

(dowód: akta kontroli T I str. 151-152, 181-183)

Otrzymane w 2013 r. od Miasta Puławy środki finansowe w wysokości 515.000 zł zostały przez Muzeum Czartoryskich wykorzystane w 78,3% (403.159 zł¹²), z uwagi na prowadzony w Pałacu od lutego 2012 r. do maja 2013 r. remont i zamknięcie w tym czasie MCP dla zwiedzających. W roku 2014 i 2015 Muzeum Czartoryskich wykorzystowało otrzymaną dotację w 100%.

(dowód: akta kontroli T I str. 151-152, 159-163, 209-214)

W latach 2013-2016 (I półrocze) koszty działalności MNKD wynosiły w poszczególnych latach odpowiednio: 3.961.764 zł, 4.698.587 zł, 4.608.050 zł, 2.369.319 zł.

(dowód: akta kontroli T II str. 233-243)

Koszty działalności Muzeum Czartoryskich w latach 2013-2016 (I półrocze) wyniosły ogółem 1.693.794 zł, w tym w poszczególnych latach odpowiednio: 408.159 zł, 515.000 zł, 572.400 zł oraz 198.235 zł. Najwyższe koszty dotyczyły: wynagrodzeń osobowych pracowników MCP z pochodnymi (738.387 zł), 20% kosztów administracyjnych z pochodnymi (485.251 zł), zakupu usług pozostałych (155.412 zł) oraz materiałów i wyposażenia (78.530 zł), opłat czynszowych za wynajmowane pomieszczenia (88.774 zł).

W badanym okresie w MCP nie planowano inwestycji oraz remontów. W 2014 r. wydatkowano 22.000 zł na zakupy inwestycyjne, z przeznaczeniem na *Portret męczyczyni w peruce i zbroi Jakuba Henryka Fleminga*.

(dowód: akta kontroli T I str. 151-152)

Szczegółowym badaniem objęto koszty ogółem w kwocie 636.416 zł przeznaczone na:

- pokrycie 20% kosztów administracyjnych, ponoszonych przez Muzeum w każdym roku budżetowym. W badanych latach koszty te wyniosły ogółem 485.251 zł (w 2013 r. - 139.923 zł, w 2014 r. - 140.934 zł, w 2015 r. - 137.517 zł i w I półroczu 2016 r. - 66.877 zł).

Dyrektor Muzeum wyjaśniła, że koszty wyliczane były na podstawie wynagrodzeń wraz z pochodnymi części pracowników związanych z działalnością pomocniczą (administracja, samodzielne stanowiska, obsługa prawna). Wysokość tych kosztów każdorazowo wykazywana była w projekcie planu finansowego MCP przedkładanego do akceptacji Gminy Miasta Puławy. Nie była to kwota negocjowana ani uzgadniana, ponieważ wynikała z jasnego wyliczenia, nigdy też nie była przez Gminę kwestionowana. Należy dodać, że Muzeum naliczało 20% jedynie od kosztów osobowych, a nie od pełnych wydatków administracyjnych (materiałów, samochodów służbowych etc.), bo wówczas koszty te byłyby znacznie wyższe. Te koszty funkcjonowania oddziału pokrywane były w ramach ogólnego budżetu Muzeum.

W okresie, kiedy Muzeum Czartoryskich nie było udostępniane zwiedzającym, pracownicy oddziału pracowali w pełnym wymiarze czasu pracy. Oprócz czynszu za wynajem, którego naliczanie było w tym okresie zawieszona, koszty osobowe były liczone, jako faktycznie poniesione.

¹² Niewykorzystana kwota 111.841 zł została zwrócona organizatorowi 22 stycznia 2014 r.

W latach 2014-2016 (I półrocze) Muzeum rozliczyło również z dotacji Miasta Puławy 20% wynagrodzenia netto ponoszonego na obsługę prawną Muzeum, które wyniosło ogółem 18.000 zł.

- czynsz za wynajmowane od IUNG PIB pomieszczenia. Koszty wynajmu 186,50 m² powierzchni stanowiły 88.774 zł netto (w 2014 r. - 31.705 zł, w 2015 r. – 38.046 zł i w I półroczu 2016 r. – 19.023 zł). Opłaty czynszowe od czerwca 2012 r. do stycznia 2014 r. nie były naliczane ze względu na trwające prace remontowe w Pałacu,
- zakup mebli i muzealiów dla MCP ogółem w kwocie 25.842 zł,
- wynagrodzenia bezosobowe (honoraria, m.in. za opracowanie programu autorskiego dotyczącego pleneru rzeźbiarskiego, wykonanie kopii oryginalnego klucza Domu Gotyckiego) – ogółem 4.549 zł,
- wykonanie koncertu przez orkiestrę Arte dei Suonatori. W latach 2013-2015 MNKD podpisało trzy umowy na wykonanie koncertu w MCP przez ww. orkiestrę. Poniesione koszty wyniosły 14.000 zł.

(dowód: akta kontroli T I str. 17-25, 146-152, 155-158, 193-214, 383-387)

W 2014 r. Muzeum Nadwiślańskiemu przyznane zostały, na podstawie umowy Nr 01757/14/DEK zawartej z Ministrem Kultury i Dziedzictwa Narodowego (dalej: MKiDN) z 4 listopada 2014 r., pochodzące z budżetu państwa środki finansowe w wysokości 300.000 zł, z przeznaczeniem na „Przystosowanie zabytkowych obiektów i aranżację wystaw w Muzeum Czartoryskich w Puławach”. Przyznane środki finansowe stanowiły 75% kosztów całego zadania.

Szczegółowy zakres zadań objętych ww. umową, w tym w części realizowanej ze środków finansowych Ministra, obejmował:

- montaż sprzętu ekspozycyjnego – koszt ogółem 32.000 zł (wkład własny),
- zakup systemu elementów wyposażenia wystawienniczego: a) systemu ścian ekspozycyjnych pełnych, jako wyposażenie czterech sal wystawowych; b) systemu parawanów ekspozycyjnych szklanych – koszt ogółem 173.000 zł (dotacja MKiDN - 140.000 zł i wkład własny 33.000 zł),
- zakup oświetlenia do sal wystawowych – koszt ogółem 105.000 zł. (dotacja MKiDN – 70.000 zł i wkład własny – 35.000 zł),
- zakup systemu ochrony zbiorów – 90.000 zł (dotacja MKiDN).

(dowód: akta kontroli T I str. 215-221)

Na wykonanie ww. zadań Muzeum Nadwiślańskie zawarło pięć umów z różnymi wykonawcami:

- firmą Sowa-Szenk S.C. z Wrocławia - na montaż elementów sprzętu ekspozycyjnego oraz montaż eksponatów (zabytków) - (umowa nr 298 z dnia 26 listopada 2014 r., na kwotę 32.000 zł +VAT (39.360 zł brutto),
- firmą ANPA Techniki Oświetleniowe Sp. z o.o. z Wrocławia – na wykonanie (dostawę i montaż) systemu oświetlenia (umowa nr 307/2014 z dnia 1 grudnia 2014 r., na kwotę 128.737,19 zł brutto),
- firmą PPH Mega Sp. z o. o. z Sokołowic k/Oleśnicy – na dostawę i montaż systemu parawanów szklanych (umowa nr 310/2014 z dnia 1 grudnia 2014 r., na kwotę 122.508,00 zł brutto),
- firmą Expo Expert Sp. z o. o. z Krakowa – na wykonanie i montaż modułowych ścian ekspozycyjnych systemu ekranów pełnych, spełniających określone

umową wymagania techniczne (umowa nr 312/2014 z dnia 1 grudnia 2014 r., na kwotę 78.498,60 zł brutto),

- formą Konsalnet Monitorig Sp. z o. o. z Warszawy – na dostawę i montaż systemu ochrony zbiorów (umowa nr 308/2014 z dnia 1 grudnia 2014 r., na kwotę 110.763,38 zł brutto).

(dowód: akta kontroli T I str. 222-259)

Wykonawców na dostawę i montaż systemu: oświetlenia, parawanów szklanych, modułowych ścian ekspozycyjnych systemu ekranów pełnych oraz ochrony zbiorów wyłoniono w drodze zapytania ofertowego. Należne wynagrodzenie zostało wykonawcom wypłacone w całości w dniu 29 grudnia 2014 r., po uprzednim dokonaniu odbioru przedmiotu umowy. Przy wydatkowaniu pieniędzy publicznych na realizację ww. zadań zastosowano art. 4 pkt 8 ustawy o zamówieniach publicznych.

(dowód: akta kontroli T I str. 229-259, 291-338)

Muzeum Nadwiślańskie zawarło również 22 października 2014 r. z firmą Sowa-Szenk S.C. z Wrocławia umowę o dzieło nr 292 na wykonanie projektu autorskiej aranżacji wystawy pod nawą „Czartoryscy. Powrót do Puław”. Dzieło w swoim zakresie miało obejmować: wykonanie projektu plastycznego aranżacji wystawy; opracowanie szczegółowych dyspozycji do przygotowania prezentacji multimedialnych oraz nadzór nad ich wykonaniem; koordynowanie działań zespołu realizującego wystawę, nadzór nad montażem obiektów muzealnych i uruchomienie ekspozycji (sprawowanie nadzoru autorskiego). Za wykonanie dzieła w dniu 30 grudnia 2014 r. firmie Sowa-Szenk S. C. wypłacono honorarium autorskie w wysokości 12.300 zł brutto, pomimo że zadanie w części dotyczącej montażu obiektów i uruchomienia ekspozycji zostało zrealizowane dopiero w 2015 r. Według opisu na fakturze płatność dokonana „w całości ze środków dotacji Urzędu Miasta Puławy”. Zapłata nastąpiła na podstawie protokołu odbioru, w którym potwierdzone zostało jedynie wykonanie projektu autorskiej aranżacji wystawy. Ww. umowa nie przewidywała zapłaty wynagrodzenia przed wykonaniem umowy.

(dowód: akta kontroli T I str. 341-350)

P.o. kierownika Oddziału Muzeum Czartoryskich wyjaśniła, że wystawę *montowała firma Sowa-Szenk, prawdopodobnie we współpracy z firmą Mega, w maju 2015 r.*

(dowód: akta kontroli T II str. 197-200)

Nieprawidłowości w zakresie realizacji tej umowy stwierdziła kontrola Urzędu Miasta Puławy przeprowadzona w 2015 r.

(dowód: akta kontroli T II str. 228-232)

Muzeum posiadało opracowaną Politykę rachunkowości wprowadzoną przez Dyrektora zarządzeniem Nr 1 z 2 stycznia 2014 r.

Zarządzeniem nr 40/2010 z dnia 17 grudnia 2010 r. dyrektor Muzeum wprowadził Regulamin kontroli zarządczej, którego postanowienia dotyczyły wewnętrznych komórek organizacyjnych MNKD, w tym MCP.

Zgodnie z postanowieniami wym. Regulaminu dykcja (dyrektor i jego zastępcy) oraz pracownicy zatrudnieni na stanowiskach kierowniczych systematycznie, nie rzadziej niż raz w roku, zobowiązani zostali do dokonywania identyfikacji zewnętrznego i wewnętrznego ryzyka związanego z poszczególnymi celami i zadaniami Muzeum. Ponadto, co najmniej raz w roku powinna zostać przeprowadzona samoocena systemu kontroli zarządczej przez pracowników pełniących funkcje kierownicze, której wyniki powinny zostać udokumentowane.

(dowód: akta kontroli T I str. 388-397)

Dyrektor Muzeum przedstawiła w toku kontroli NIK jeden dokument pn. „Informacja o stanie kontroli zarządczej za rok 2015”, w którym podała wprowadzone w latach 2013-2015 w MNKD regulacje wewnętrzne oraz podjęte w 2015 r. działania. W dokumencie tym oceniła, że stopień funkcjonowania adekwatnej, skutecznej i efektywnej kontroli zarządczej realizowany jest w Muzeum w ograniczonym zakresie. Pełne wdrożenie systemu kontroli zarządczej wymaga szkolenia kadry kierowniczej średniego i wyższego szczebla, a brak środków finansowych na podniesienie kwalifikacji zawodowych pracowników i skorzystanie z usługi coachingu dla kadry zarządzającej w odniesieniu do zbudowania strategii i efektywnego zarządzania zasobami ogranicza możliwości wprowadzenia w pełnym zakresie tej kontroli. W związku z powyższym w MNKD nie wdrożono jeszcze formalnej samooceny kontroli zarządczej z uwzględnieniem standardów dla sektora finansów publicznych, nie dokonano zestawienia tzw. zadań wrażliwych oraz nie dokonano w sposób formalny identyfikacji wewnętrznego i zewnętrznego ryzyka związanego z poszczególnymi celami i zadaniami.

(dowód: akta kontroli T I str. 398-401)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W informacji z wykorzystania dotacji Gminnej Instytucji Kultury – MCP za I półrocze 2016 r., przedłożonej do Urzędu Miasta Puławy¹³, nie wykazano przychodów z tytułu sprzedaży biletów, wydawnictw i pamiątek. Spowodowane to było pisemnym poleceniem Dyrektora Muzeum, przekazanym we wrześniu 2015 r. Gł. Księgowej, do traktowania przychodów z działalności każdego oddziału, jako przychodów całego Muzeum.

(dowód: akta kontroli T I str. 151-153, 181-192)

Umowa w sprawie prowadzenia wspólnej instytucji kultury zobowiązywała Dyrektora Muzeum do składania stronom tej umowy (Województwu Lubelskiemu oraz Miastu Puławy) m.in. materiałów dotyczących planowania oraz wykonania planów finansowo-rzeczowych zgodnie z procedurą obowiązującą strony.

(dowód: akta kontroli T I str. 6-9)

Zgodnie z Uchwałą Nr LIV/509/10 Rady Miasta Puławy z dnia 30 września 2010 r. w sprawie określenia zakresu i formy informacji za I półrocze o przebiegu wykonania budżetu, kształtowaniu się wieloletniej prognozy finansowej oraz przebiegu wykonania planu finansowego Gminnych Instytucji Kultury¹⁴ (dalej: Uchwała Nr LIV/509/10 Rady Miasta Puławy), informacja o przebiegu wykonania planu finansowego samorządowych instytucji kultury powinna obejmować m.in.: zestawienie tabelaryczne przychodów według rodzajów, w tym przychody własne.

Dyrektor Muzeum wyjaśniła, że *decyzja ta była konsekwencją działań zmierzających do uprządkowania, ujednoczenia i scentralizowania zarządzania, organizacji i polityki finansowej Muzeum, co było wynikiem wejścia w życie nowego Regulaminu organizacyjnego w lipcu 2015 r. Żaden z oddziałów nie posiada samodzielności finansowej. W żadnym roku budżetowym Gmina Miasto*

¹³ Na podstawie § 6 ust. 1 umowy w sprawie prowadzenia wspólnej instytucji kultury, w związku z Uchwałą Nr LIV/509/10 Rady Miasta Puławy.

¹⁴ <http://bip.pulawy.pl/index.php?id=74&akcja=szczegoly&p2=476318>

Puławy nigdy nie wyrażała sprzeciwu do kwot wykazanych w projekcie planu finansowego.

W I półroczu 2016 r. Oddział Muzeum Czartoryskich osiągnął przychody ze sprzedaży wyrobów w wysokości 89.943,39 zł. Dochody te znajdują się na rachunku bankowym bieżącym i nie zostały jeszcze wykorzystane. Decyzja o przeznaczeniu przychodów będzie w dużej mierze uzależniona od ostatecznego kształtu działalności Oddziału wynikającego z decyzji, co do jej przyszłości. Niezależnie od tego przychody będą przeznaczane na działalność statutową, tak jak wszystkie przychody własne Muzeum.

(dowód: akta kontroli T I str. 209-214)

2. Niegospodarne wydatkowanie środków w kwocie 39.360 zł w dniu 29 grudnia 2014 r. firmie Sowa-Szenk S.C. z Wrocławia za montaż elementów sprzętu ekspozycyjnego, który zgodnie z umową nr 298 z dnia 26 listopada 2014 r. obejmował montaż elementów: systemu ścian ekspozycyjnych, parawanów szklanych, oświetlenia oraz za montaż eksponatów (zabytków), ponieważ:
 - montaż elementów sprzętu ekspozycyjnego został zrealizowany przez firmy, które dostarczyły zamówiony sprzęt (PPH Mega Sp. z o.o. z Sokołowice k/Oleśnicy, Expo Expert Sp. z o.o. z Krakowa, ANPA Techniki Oświetleniowe Sp. z o.o. z Wrocławia),
 - zgodnie z postanowieniami zawartej w dniu 22 października 2014 r. umowy o dzieło nr 292 firma Sowa-Szenk S.C. z Wrocławia zobowiązała się m.in. do nadzoru nad montażem eksponatów (zabytków) i za wykonanie tej umowy otrzymała wynagrodzenie w pełnej wysokości.

(dowód: akta kontroli T I str. 222-236, 244-259, 341-350)

Dyrektor Muzeum wyjaśniła: umowa objęła realizację projektu aranżacji poprzez wykonanie dzieła autorskiego w postaci aranżacji wnętrz w celu ich dostosowania do funkcji wystawiennictwa muzealnego. Wykonawca posiadał doświadczenie oraz potencjał kadrowy konieczny do wykonania aranżacji infrastruktury wystawienniczej. Zlecenie autorowi projektu aranżacji również wykonania aranżacji gwarantuje osiągnięcie najwyższych standardów związanych z ekspozycjami. Ponadto złożony charakter sprzętu ekspozycyjnego (...), konieczność indywidualnego dobrania oświetlenia, nowatorski charakter przyjętych rozwiązań wymagał w pełni profesjonalnego wykonania tego zadania.

(...) montaż elementów wystawienniczych oznaczał finalną aranżację przestrzeni wystawienniczej i zostało to zlecone autorowi projektu aranżacji Pani Agnieszce Sowie-Szenk. Każdy z poszczególnych wykonawców dostarczał i montował elementy, za które odpowiadał, natomiast za całość aranżacji odpowiadał do końca autor projektu. To on dokonywał rozlokowania poszczególnych elementów ekspozycyjnych, aby korespondowało to z lokalizacją poszczególnych eksponatów muzealnych. Zlecenie autorowi projektu aranżacji również wykonania aranżacji gwarantuje osiągnięcie najwyższych standardów związanych z samą ekspozycją. W związku z powyższym mamy do czynienia z kilkoma odrębnymi zamówieniami publicznymi”.

(dowód: akta kontroli T I str. 371-375)

3. Dyrektor Muzeum nie zapewniła funkcjonowania adekwatnej, skutecznej i efektywnej kontroli zarządczej, wymaganej art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia

27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych¹⁵ (dalej: ufp) w zakresie: zgodności działalności z przepisami prawa oraz procedurami wewnętrznymi, skuteczności i efektywności działania, ochrony zasobów oraz zarządzania ryzykiem, tj. celów kontroli zarządczej, określonych w art. 68 ust. 2 pkt 1, 2, 4 i 7 ufp.

Pomimo wprowadzenia w 2010 r. Regulaminu kontroli zarządczej pracownicy Muzeum: dyrektor, jego zastępcy oraz pracownicy zatrudnieni na stanowiskach kierowniczych nie realizowali jego postanowień określonych w § 13 pkt 2 i nie dokonywali (nie rzadziej niż raz w roku) identyfikacji zewnętrznego i wewnętrznego ryzyka związanego z poszczególnymi celami i zadaniami Muzeum.

Pracownicy pełniący funkcje kierownicze w MNKD nie przeprowadzali także, co najmniej raz w roku, samooceny systemu kontroli zarządczej, która powinna być udokumentowana, do czego obligowały ich przepisy § 16 pkt 4 ww. Regulaminu. Dyrektor Muzeum sporządziła „Informację o stanie kontroli zarządczej” jedynie za 2015 r.

W wyjaśnieniu dyrektor MNKD podała m.in. że Muzeum zgodnie z informacjami i oświadczeniami o kontroli zarządczej za lata 2011-2015 realizuje kontrolę zarządczą w ograniczonym zakresie. Ograniczenia występują w szczególności w zakresie samooceny kontroli zarządczej, procesu zarządzania ryzykiem i audytu wewnętrznego. Działania w trzech wyżej wymienionych obszarach, choć wymagają jeszcze udoskonalenia są jednak systematycznie wdrażane w odniesieniu do konkretnych działań. I tak: dokonana została aktualizacja statutu, regulaminu organizacyjnego, wynagradzania, pracy; dokonywana jest systematycznie analiza wewnętrznych aktów prawnych; wprowadzono analizę potrzeb szkoleniowych; systematycznie udoskonalany jest system sprawozdawczy i planistyczny (...). Wprowadzenie kolejnych elementów kontroli zarządczej wymaga zaangażowania czasu i zasobów ludzkich, a tym samym jest uzależnione m.in. od sytuacji ekonomicznej Muzeum. Ta, choć poprawia się z roku na rok, ciągle jeszcze nie pozwala na wystarczające przeszkolenie i coaching kadry zarządzającej, ani na stworzenie komórki/stanowiska ds. kontroli zarządczej (co jest rekomendowane przez specjalistów). Muzeum boryka się z dużą fluktuacją kadr, także na poziomie kadry zarządzającej oraz cierpi na brak wystarczającej ilości dobrze wyszkolonych w zakresie nowoczesnego zarządzania pracowników.

(dowód: akta kontroli T II str. 211-213)

4. W 2014 r. Muzeum niezgodnie z postanowieniami § 2 ust. 2 pkt. 2 umowy w sprawie prowadzenia wspólnej instytucji kultury wydatkowało 174.378 zł. Kwota w tej wysokości została przelana z rachunku prowadzonego dla Muzeum Czartoryskich (zasilanego środkami finansowymi Miasta Puławy na prowadzenie MCP) na rachunek podstawowy Muzeum w celu zapłaty za m.in.: wynagrodzenia pracowników MNKD, zaległe faktury dotyczące ochrony obiektów MNKD, wymiany centrali pożarowej oraz zakup wyposażenia łazienek i pokoi w Kamienicy Celejowskiej. Przelane pieniądze zostały zwrócone na rachunek MCP w terminie wynoszącym od dwóch do 15 dni od daty ich wypłaty.

(dowód: akta kontroli T II str. 217-227)

¹⁵ Dz. U. z 2016 r. poz. 1870.

Dyrektor Muzeum wyjaśniła m.in., że przelewy związane były z regulowaniem terminowych zobowiązań MNDK, na które Muzeum na koncie podstawowym chwilowo nie posiadało środków.

(dowód: akta kontroli T I str. 371-375)

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia, że Muzeum prawidłowo wydatkowało środki finansowe otrzymane z Urzędu Miasta Puławy na realizację zadań statutowych. Stwierdzona nieprawidłowość dotyczyła przejściowego finansowania z tych pieniędzy zadań innych oddziałów MNKD, co naruszało postanowienia umowy w sprawie prowadzenia wspólnej instytucji kultury. NIK negatywnie ocenia niezapewnienie przez Dyrektora Muzeum skutecznej i efektywnej kontroli zarządczej.

3. Gromadzenie, ewidencjonowanie i opracowanie zabytków

Opis stanu faktycznego

Gromadzone przez Muzeum zbiory (w tym z przeznaczeniem dla MCP) dotyczące, m.in.: malarstwa, grafiki i rysunku; złotnictwa dawnego i współczesnego; ceramiki i rzeźby; dokumentów; medali, odznaczeń i sztandarów; elementów wyposażenia wnętrz i rzemiosła artystycznego, odpowiadały zakresowi działalności określonego w Statucie MNKD.

W latach 2013-2015 Muzeum Czartoryskich dysponowało zbiorami w liczbie odpowiednio: 157, 625, 474. Liczba zgromadzonych zbiorów w I półroczu 2016 r. wynosiła 466. W badanych latach MCP nie posiadało zabytków o nieustalanej własności oraz będących w trakcie opracowania naukowego.

Spośród zgromadzonych w 2013 r. zbiorów: 9,5% stanowiły muzealia (15), a pozostałe 90,5% depozyty (142). W latach 2014-2015 muzealia i depozyty stanowiły odpowiednio: 2,7% (17) i 97,3% (608) oraz 3,8% (18) i 96,2% (456).

W dokumentacji ewidencyjnej MCP (księdze inwentarzowej oraz księdze depozytów) wpisanych było na koniec: 2013 r., 2014 r. i 2015 r. odpowiednio: 154, 156 i 154 zabytków, w tym: 15, 17 i 18 muzealiów.

(dowód: akta kontroli T II str. 1, 27-47)

Muzeum posiadało Regulamin zarządzania zbiorami Muzeum, wprowadzony Zarządzeniem nr 12/2016 Dyrektora MNKD z dnia 15 kwietnia 2016 r. (z mocą obowiązującą od 20 maja 2016 r.), w którym określone zostały zasady pozyskiwania, ewidencjonowania, przechowywania i ruchu obiektów muzealnych wewnątrz oraz poza muzeum, a także procedury związane z inwentaryzacją zbiorów. W Muzeum powołano również Kolegium ds. Zbiorów¹⁶, będące organem doradczym Dyrektora, do którego należało wydawanie opinii w zakresie, m.in. wyceny przedmiotów oferowanych Muzeum do pozyskania w drodze zakupu lub daru.

(dowód: akta kontroli T II str. 48-59)

W latach 2013-2016 (I półrocze) Muzeum zakupiło, z przeznaczeniem dla MCP, trzy obiekty na kwotę 22.451,50 zł, tj.: *heliografię Izabeli z Flemingów Ks. Adamowej Czartoryskiej* (121,50 zł), *Portret mężczyzny w peruce i zbroi Jakuba Henryka Fleminga w młodym wieku* (22.000 zł) oraz *kopię odlewu ołowianego Chrystusa*

¹⁶ Powołane zarządzeniem wewnętrznym nr 7/2010 z 9 kwietnia 2010 r. Tryb działania Kolegium został określony w Regulaminie stanowiącym załącznik nr 1 do zarządzenia.

z kapliczki w Osinach (330 zł). W 2014 r. MNKD pozyskało od osoby prywatnej figurkę Matki Boskiej (bez określenia wartości), która została umieszczona w zbiorach MCP. Nabyte obiekty zostały wpisane do księgi inwentarzowej, opracowano również dla nich karty ewidencyjne.

(dowód: akta kontroli T I str. 146, T II str. 60-78)

W dniu 15 grudnia 2014 r. MNKD otrzymało, z przeznaczeniem dla MCP, 466 przedmiotów z Muzeum Narodowego w Krakowie na potrzeby zorganizowania nowej wystawy „Czartoryscy. Powrót do Puław”. Przekazanie eksponatów zostało udokumentowane protokołem zdawczo-odbiorczym wraz z wyceną oraz opisem stanu zachowania. Jednocześnie w tym samym roku zwrócono do Muzeum Narodowego w Krakowie 149 zabytków, które nie zostały włączone do nowej wystawy. Dopiero w czasie trwania kontroli NIK dla 319 wypożyczonych obiektów (68,5% zgromadzonych na I półrocze 2016 r. zbiorów) założono karty ewidencyjne oraz dokonano wpisów tych obiektów do księgi depozytów artystyczno-historycznych.

(dowód: akta kontroli T II str. 27-47, 79)

Ustalono, że na potrzeby MCP w 2013 r. zakupiono zestaw mebli salonowych z XIX w. (kanapa i dwa krzesła) za kwotę 2.800 zł, a w 2014 r. – stół salonowy z lat 20-tych XX w. za 590 zł. Zakupione meble nie zostały ujęte w inwentarzu muzealiów.

Dyrektor Muzeum wyjaśniła m.in., że *obiekty te, choć historyczne nie są muzealiami, a stanowią wyposażenie wnętrz biurowych (zgodnie z opisem znajdującym się na fakturze). Z tego powodu zostały wpisane do inwentarza muzeum, a nie do ksiąg muzealiów.*

(dowód: akta kontroli T I str. 147-150, T II str. 186-188)

Zgodnie z zarządzeniem nr 13/2016 dyrektora Muzeum z 15 kwietnia 2016 r. w sprawie zakresu, form i sposobu ewidencjonowania zabytków i innych dóbr kultury w MNKD (dalej: zarządzenie nr 13/2016), MCP zobowiązane było do prowadzenia następującej dokumentacji ewidencyjnej zabytków, innych dóbr kultury oraz depozytów: księgi inwentarzowej muzealiów artystyczno-historycznych, księgi inwentarzowej depozytów, kart ewidencyjnych muzealiów artystyczno-historycznych oraz kart ewidencyjnych depozytów.

Według § 4 regulaminu zarządzania zbiorami Muzeum, stanowiącego załącznik do zarządzenia Dyrektora MNKD nr 12/2016 z 15 kwietnia 2016 r. (dalej: regulamin zarządzania zbiorami), obiekt wypożyczony z innej instytucji w celu organizacji wystawy na okres dłuższy niż 12 miesięcy jest traktowany jako depozyt i zostaje wpisany przez osobę do tego upoważnioną do księgi depozytów oraz zostaje dla niego założona karta depozytowa.

(dowód: akta kontroli T II str. 48-55, 80-82)

Badaniami kontrolnymi - obejmującymi zakres, formę i sposób ewidencjonowania - objęto 56 eksponatów¹⁷, stanowiących ogółem 12% zgromadzonych zbiorów¹⁸. Badanie wykazało, że w 10 przypadkach karty inwentarzowe wypełnione zostały poprawnie, natomiast w pozostałych 46 - nie zawierały, co najmniej jednego elementu określonego w § 3 ust. 1 rozporządzenia Ministra Kultury z dnia

¹⁷ Dobór próby celowej: wszystkie eksponaty (18) będące własnością Muzeum (w tym 4 pozyskane w latach 2013-2016 (I półrocze) oraz 38 wybranych losowo eksponatów wypożyczonych (wpisanych do księgi inwentarzowej depozytów).

¹⁸ Liczba zbiorów w czasie trwania kontroli NIK (na dzień 5 września 2016 r.) wynosiła 466.

30 sierpnia 2004 r. w sprawie zakresu, form i sposobu ewidencjonowania zabytków w muzeach¹⁹ (dalej: rozporządzenie w sprawie ewidencjonowania). W 21 przypadkach karty ewidencyjne nie zawierały dokumentacji wizualnej, wymaganej § 7 ust. 1 ww. rozporządzenia.

(dowód: akta kontroli T II str. 2-26, 83)

Muzeum Czartoryskich prowadziło oddzielne księgi inwentarzowe dla depozytów i muzealiów. Księgi posiadały ponumerowane i przesnurowane karty. Końce sznurów były opieczętowane. Wpisy w księgach dokonane były chronologicznie w sposób trwały i czytelny. Nie stwierdzono zacierania treści dokonywanych zapisów. Konieczne poprawki dokonywane były czerwonym atramentem i potwierdzane podpisem upoważnionej osoby. Wpisy do ksiąg dokonywane były pod odrębnym numerem. Zespoły przedmiotów, stanowiące integralną część, oznaczano podając numer księgi inwentarzowej łamany przez kolejną liczbę oznaczającą składnik tego zespołu.

(dowód: akta kontroli T II str. 83)

W latach 2013-2016 (I półrocze) Muzeum Czartoryskich nie udostępniało muzealiów poza swoją siedzibę oraz nie dokonywało skreśleń muzealiów w księgach inwentarzowych.

(dowód: akta kontroli T II str. 83)

Muzeum posiadało opracowaną Instrukcję w sprawie inwentaryzacji, stanowiącą załącznik nr 1 do Zarządzenia nr 3a/2012 Dyrektora MNKD z dnia 1 lutego 2012 r. w sprawie wprowadzenia szczegółowych zasad i sposobu przeprowadzania inwentaryzacji. W badanym okresie przeprowadzone zostały dwie inwentaryzacje zbiorów MCP w 2013 r. i 2016 r.

(dowód: akta kontroli T II str. 84-94, 182-185)

Inwentaryzacja przeprowadzona w dniach 3-9 lutego 2016 r., odbyła się na podstawie Zarządzenia Nr 16/2015 Dyrektora z dnia 6 lipca 2015 r., zmienionego aneksem nr 4 z dnia 29 stycznia 2016 r. Objęto nią następujące składniki majątkowe MCP: muzealia własne, depozyty, przedmioty ekspozycyjne zaewidencjonowane w księgach inwentarzowych; przedmioty niestanowiące własności Muzeum Czartoryskich, a będące depozytami czasowo użyczonymi lub wypożyczonymi; przedmioty nabyte w drodze daru, przekazu, zakupu itp., które nie zostały zakwalifikowane do inwentarza muzealiów.

W przypadku depozytów czasowo użyczonych lub wypożyczonych inwentaryzację przeprowadzono metodą uproszczoną z komisijną kontrolą zgodności zapisów ewidencyjnych w protokołach zdawczo-odbiorczych. Dla pozostałych składników – metodą spisu z natury na arkuszach spisowych z jednoczesną komisijną kontrolą zgodności zapisów ewidencyjnych ze stanem faktycznym.

(dowód: akta kontroli T II str. 95-97)

Zespół spisowy, po porównaniu stanu rzeczywistego składników majątkowych MCP z zapisami w księgach inwentarzowych, nie stwierdził różnic inwentaryzacyjnych. Porównując natomiast stan rzeczywisty składników majątkowych z protokołem zdawczo-odbiorczym DI-4221-101/14 z dnia 15 grudnia 2014 r. (dot. przekazania obiektów przez Muzeum Narodowe w Krakowie) stwierdził brak ogółem 166 obiektów wykazanych w załącznikach nr 2 i nr 3 do wym. protokołu zdawczo-

¹⁹ Dz. U. z 2004 r., Nr 202, poz. 2073.

odbiorczego. Według informacji przekazanej ww. zespołowi przez kustosza MCP, brakujące obiekty zostały zwrócone Muzeum Narodowemu w Krakowie w lipcu 2015 r. lub wycofane z listy eksponatów do wypożyczenia i nie zostały przyjęte przez MNKD.

(dowód: akta kontroli T II str. 79, 100-116)

Komisja inwentaryzacyjna MNKD, po zapoznaniu się ze sprawozdaniem zespołu spisowego oraz dokumentacją inwentaryzacyjną, zobowiązała kustosza MCP m.in. do:

- komisijnego przeszukania dokumentacji bieżącej MCP w celu odnalezienia dokumentów świadczących o zwrocie Muzeum Narodowemu w Krakowie 154 obiektów oraz o nieprzekazaniu przez Muzeum Narodowe w Krakowie 12 obiektów;
- w przypadku nieodnalezienia ww. dokumentów - o wystąpienie do Muzeum Narodowego w Krakowie o wystawienie potwierdzenia niewypożyczenia lub zwrotu brakujących obiektów;
- sporządzenia w terminie do 15 marca 2016 r. pisemnego sprawozdania w sprawie zaleceń poinwentaryzacyjnych.

Wnioski komisji zostały zatwierdzone przez dyrektora MNKD.

Do zakończenia kontroli NIK, Muzeum nie dokonało ostatecznego rozliczenia stwierdzonych różnic między stanem rzeczywistym składników majątkowych MCP, a zapisami wynikającymi z protokołu zdawczo-odbiorczego DI-4221-101/14 z 15 grudnia 2014 r.

(dowód: akta kontroli T II str. 98-99)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Niezaewidencjonowanie w księgach inwentarzowych depozytów artystyczno-historycznych 319 obiektów wypożyczonych z Muzeum Narodowego w Krakowie (68,5% ogółem zgromadzonych) oraz niesporządzenie dla nich kart ewidencyjnych w okresie od grudnia 2014 r. do sierpnia 2016 r. Stanowiło to naruszenie:
 - § 1 ust. 1 i ust. 2 pkt 3 rozporządzenia w sprawie ewidencjonowania, zgodnie z którym zabytki przechowywane w muzeach są ewidencjonowane, a dokumentacja ewidencyjna powinna być zgodna ze stanem faktycznym. Ewidencjonowanie polega m.in. na wpisie dokonanym w księdze depozytów,
 - § 7 ust. 1 tego rozporządzenia, według którego dla każdego zabytku pozyskanego przez muzeum zakłada się kartę ewidencyjną zawierającą dane identyfikacyjne określone w § 3 ust. 1, informację o miejscu przechowywania i dokumentację wizualną oraz informację o wartości obiektu w dniu sporządzenia karty,
 - § 2 pkt 5 zarządzenia nr 13/2016, które zobowiązywało MCP m.in. do prowadzenia księgi inwentarzowej depozytów oraz kart ewidencyjnych depozytów.

Dyrektor Muzeum wyjaśniła, że zabytki wypożyczone na podstawie umowy nr DI-4221-101/14 nie zostały wpisane do księgi inwentarzowej depozytów ze względu na długotrwałą nieobecność w pracy pełniącej wówczas funkcję z-cy dyrektora ds. MCP, spowodowaną zwolnieniem lekarskim (nieobecna w pracy na stałe od 22 lipca 2015 r., została odwołana ze stanowiska 3 grudnia

2015 r. i do 29 lipca 2016 r., tj. do dnia, w którym zakończył się okres wypowiedzenia pozostawała na zwolnieniu lekarskim). W okresie od przyjęcia depozytów nie zleciła ona żadnemu swojemu pracownikowi dokonania stosownych wpisów do ksiąg inwentarzowych. Ze względu na konieczność monitorowania zbiorów, Dyrektor zwrócił się do merytorycznych oddziałów o wykonanie kompletnego zestawienia muzealiów. Na jego podstawie jest obecnie uzupełniana Księga inwentarzowa depozytów. Uzupełnianie tej księgi powinno się zakończyć do końca sierpnia 2016 r.

W dniu 26 sierpnia br. – jak wyjaśniła dyrektor Muzeum - zostało zakończone wpisywanie ww. muzealiów do księgi depozytów, zaś karty obiektów są w trakcie uzupełniania.

(dowód: akta kontroli T II str. 117-120)

Była z-ca dyrektora ds. MCP wyjaśniła, że muzealia te nie były depozytami. Mimo to zapytałam o to wicedyrektora Muzeum Narodowego w Szczecinie, gdzie wcześniej i to przez sześć lat, wszystkie użyte nam muzealia ekspozowane były na wystawie czasowej. Odpowiedział, że muzealia te nie były wpisane do żadnej księgi inwentarza, ponieważ nie były w żaden sposób własnością Muzeum Narodowego w Szczecinie. Podobnej odpowiedzi udzieliła mi główny inwentaryzator Muzeum Narodowego w Krakowie, a więc instytucji, z której muzealia zostały wypożyczone. Stanowczo stwierdziła, że nie ma najmniejszego powodu, by gdziekolwiek je wpisywać – podstawowym (i jedynym) dokumentem w tej sprawie jest protokół użyczenia muzealiów. Podobno dopiero w marcu/kwietniu br. P. A. Zadura wydała zarządzenie na mocy, którego muzealia te należy wpisać do księgi depozytów.

(Dowód: akta kontroli TII str. 201-204)

2. Nierzetelne prowadzenie przez MCP kart ewidencyjnych zabytków, tj. z naruszeniem § 7 ust. 1 rozporządzenia w sprawie ewidencjonowania, który stanowi, że dla każdego zabytku pozyskiwanego przez muzeum zakłada się kartę ewidencyjną zawierającą dane identyfikacyjne określone w § 3 ust. 1, informację o miejscu przechowywania i dokumentację wizualną oraz informację o wartości obiektu w dniu sporządzenia karty.

Badanie kontrolne 56 kart ewidencyjnych muzealiów oraz depozytów wykazało w 46 przypadkach brak określenia: autora lub wytwórcy (w 38 przypadkach), miejsca powstania (14), wartości w dniu nabycia (5), wymiarów i wagi (2), czasu powstania (1), materiału (1). W 21 przypadkach karty nie zawierały dokumentacji wizualnej.

(dowód: akta kontroli T II str. 2-26, 118-120)

Dyrektor MNKD wyjaśniła, że sporadyczne braki w ewidencji wystąpiły ze względu na niedokładne uzupełnienie ewidencji, zarówno kart obiektów, jak i samej księgi inwentarzowej depozytów. Wpisy te są uzupełniane przez obecnych pracowników merytorycznych oddziału.

(dowód: akta kontroli T II str. 118-120)

3. Niezrealizowanie wniosków Komisji Inwentaryzacyjnej w sprawie ostatecznego rozliczenia stwierdzonych podczas inwentaryzacji (przeprowadzonej w 2016 r.) różnic między stanem rzeczywistym składników majątkowych MCP, a zapisami wynikającymi z protokołu zdawczo-odbiorczego DI-4221-101/14 z 15 grudnia

2014 r. oraz niesporządzenie, w terminie do 15 marca 2016 r., pisemnego sprawozdania z realizacji zaleceń poinwentaryzacyjnych.

(dowód: akta kontroli T II str. 98-99)

Dyrektor Muzeum wyjaśniła m.in., że ostateczne rozliczenie nie zostało dokonane ze względu na absencję chorobową byłej z-cy dyrektora ds. MCP oraz następujące potem rozwiązanie umowy o pracę przez p.o. Kierownika oddziału, która ją zastępowała. Prawidłowe ewidencjonowanie zbiorów w oddziałach należy do ich kierowników. Natomiast do zadań kierownika Działu Inwentaryzatora Zbiorów należy prowadzenie kontroli ksiąg inwentarzowych oraz nadzór nad ewidencją zbiorów. Kierownik Działu przebywa obecnie na urlopie wypoczynkowym i pozyskanie od niej informacji w odniesieniu do pytań nie jest możliwe.

(dowód: akta kontroli T II str. 118-120)

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

4. Zapewnienie bezpieczeństwa zgromadzonym zbiorom

Opis stanu faktycznego

Zgodnie z postanowieniami § 8 umowy użytkowania, zawartej 1 października 2014 r. pomiędzy IUNG PIB a MNKD, właściciel obiektów budowlanych użytkowanych przez MPC, zobowiązany był m.in. do konserwacji systemów ochrony, monitoringu i instalacji elektrycznej do niego należących, w tym dokonywania okresowych przeglądów eksploatacyjnych oraz czynności związanych z zapewnieniem przestrzegania przepisów w zakresie ochrony przeciwpożarowej. W posiadaniu IUNG w Puławach znajdowały się książki obiektu budowlanego dla budynków użytkowanych przez MCP (Pałac Czartoryskich, Domek Aleksandryjski, Dom Gotycki, Świątynia Sybilli). Powyższe obiekty były poddawane kontrolom okresowym (rocznym i pięcioletnim). Książki dla tych obiektów zawierały systematyczne wpisy świadczące o tym, że wymienione obiekty poddawano kontrolom rocznym i okresowym w latach 2013-2016 (I półrocze).

(dowód: akta kontroli T I str. 44-49, 123-124)

Przeprowadzone w toku kontroli oględziny wykazały, że obiekty użytkowane przez MCP (Świątynia Sybilli, Dom Żółty oraz wnętrza Pałacu) znajdowały się w dobrym stanie technicznym. W przypadku czwartego obiektu (Dom Gotycki) stwierdzono złuszczenia farby i wysolenia tynku na ścianach i suficie, ubytki w posadzce kamiennej, bruzdy w instalacji elektrycznej i alarmowej.

Pomieszczenia Pałacu, w których znajdowały się eksponaty muzealne wyposażone były w drzwi zamykane na atestowane zamknięcia mechaniczne; okna pomieszczeń posiadały kraty stalowe (na parterze), a na kondygnacjach wyższych - dodatkowe wewnątrz blokady mechaniczne. W sześciu pomieszczeniach Pałacu użytkowanych przez MCP znajdowały się gaśnice proszkowe. W salach wystawowych zgromadzone obiekty (muzealia oraz obiekty wypożyczone) umieszczone były w odpowiednich gablotach znajdujących się na parterze i dwóch piętrach budynku. Wszystkie pomieszczenia Pałacu użytkowane przez MCP (wejście, sień wejściowa, sala na parterze, klatka schodowa, sala kamienna, sala gotycka i sala rycerska z przedsionkiem) monitorowane były przez

21 zainstalowanych kamer wewnętrznych oraz dwie kamery zewnętrzne zainstalowane na południowej fasadzie pałacu. Na dwóch monitorach znajdującym się w pomieszczeniach biurowych wyświetlany był obraz rejestrowany przez kamery. Ponadto obraz z tych kamer był również wyświetlany w Lokalnym Centrum Nadzoru w Kazimierzu Dolnym na stanowisku ochrony fizycznej.

Teren wokół MCP jest ogrodzony (przęslami metalowymi i betonowymi), a w jego linii usytuowane są zamykane bramy wjazdowe.

Ogłędzin wykazały, że MCP nie dysponowało pomieszczeniami magazynowymi. Obiekty muzealne (kolekcja grafik, rysunek Matejki, miniatury portretowe) przechowywane były na półkach regału usytuowanego w pomieszczeniu biurowym, do którego dostęp mieli wszyscy pracownicy MCP.

(dowód: akta kontroli T II str. 121-122)

Na lata 2013-2016 nie opracowano w MCP harmonogramu konserwacji i remontów posiadanych muzealiów.

Dyrektor Muzeum wyjaśniła m.in., że *muzealia wypożyczone stanowią 99% i mogą podlegać konserwacji wyłącznie po uzgodnieniu z ich właścicielem, dlatego Muzeum nie może zaplanować żadnych działań konserwatorskich. Regularne przeglądy konserwatorskie były prowadzone przez konserwatorów Muzeum Narodowego w Krakowie i zgodnie z nimi podejmowane były kroki prowadzące do realizacji zaleceń. Na żadnym etapie nie było konieczności prowadzenia konserwacji czy remontów posiadanych muzealiów. W przypadku muzealiów własnych dyrektor nie otrzymał żadnej informacji na temat takiej konieczności. Podejmowano jedynie kroki związane z wycofaniem obiektów z ekspozycji, jeśli zachodziła taka potrzeba.*

(dowód: akta kontroli T II str. 186188)

W sprawozdaniu z przeglądu konserwatorskiego z 28 września 2015 r. konserwatorzy Muzeum Narodowego w Krakowie zalecili m.in. wykonanie w możliwie najszybszym terminie przeróbki gablot/ekranów, w których eksponowane były obiekty muzealne na pełne gabloty ze ściankami z wszystkich stron dochodzącymi do podłogi i przykryciem od góry. Do zakończenia kontroli NIK zalecenie to nie zostało zrealizowane.

(dowód: akta kontroli T II str. 125-148)

Dyrektor Muzeum wyjaśniła m.in., że *aktualne pozostało zalecenie wymiany przerobienia ekranów szklanych obudowujących eksponaty na szczelniejsze gabloty ze ściankami z wszystkich stron. Przedmiotowe zalecenie nie wskazywało terminu wykonania, a jedynie oczekiwanie zrobienia tego w możliwie najszybszym terminie. Wykonanie tego zalecenia wiązałoby się z zamknięciem czasowym wystawy, demontażem i montażem nowych konstrukcji oraz zmianą aranżacji i formy ekspozycji. Koszt wykonania gablot przekracza możliwości bieżącego budżetu Muzeum i wymaga środków finansowych dedykowanych. W świetle wypowiedzianej przez Miasto Puławy umowy prowadzenia, jako wspólnej instytucji kultury, podejmowanie tak istotnych decyzji finansowych i organizacyjnych nie było celowe.*

(dowód: akta kontroli T II str. 209-210)

Instrukcję bezpieczeństwa pożarowego posiadał właściciel obiektu, w którym usytuowane było Muzeum Czartoryskich. MNDK w ramach sprawowania nadzoru w zakresie ochrony przeciwpożarowej wykonywał stałe konserwacje sprzętu

gaśniczego jak też, w okresach półrocznych, kontrole przestrzegania przepisów przeciwpożarowych w MPC. Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie przepisów ochrony przeciwpożarowej (protokół nr 1/16 z dnia 06.04.2016 r.).

Zarządzeniem nr 1/2010 dyrektora MNDK z dnia 15 stycznia 2010 r. wprowadzono Regulamin porządkowy określający organizację i porządek funkcjonowania MCP. Opisywał on w szczególności zasady: użytkowania pomieszczeń, obsługi i udostępniania ekspozycji, zabezpieczania pomieszczeń, gospodarowania kluczami. Zasady sprawowania ochrony w MCP zostały określone w Planie Ochrony MNKD. Ochrona w Muzeum Czartoryskich była realizowana zgodnie z tym Planem przez firmę Konsalnet Holding S. A.

Stan zabezpieczenia obiektów MNKD, w tym MCP był poddawany corocznej analizie opracowywanej na okoliczność zabezpieczenia przed pożarem i przestępczością. Muzeum posiadało również instrukcję przygotowania zbiorów do ewakuacji, która określała m.in. istniejące zagrożenia dla zbiorów, drogi ewakuacji i przygotowania do niej zbiorów oraz procedury postępowania personelu w tym zakresie.

(dowód: akta kontroli T II str. 149-181)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W Muzeum Czartoryskich nie zapewniono odpowiednich warunków składowania muzealiów. Obiekty muzealne (kolekcja grafik, rysunek Matejki, miniatury portretowe) nie były przechowywane w magazynie, lecz na półkach regału usytuowanego w pomieszczeniu biurowym, do którego dostęp mieli wszyscy pracownicy MCP.

Według § 5 regulaminu zarządzania zbiorami, każdy oddział Muzeum posiada odrębny magazyn zbiorów, znajdujący się w obrębie w niedalekiej odległości do niego. Muzealia w magazynach powinny być podzielone i oznaczone zgodnie ze specyfikacją przechowywanych zbiorów. Ponadto wszystkie zbiory znajdujące się w magazynie powinny być zabezpieczone w sposób odpowiedni dla materiału, z którego są zrobione według ogólnych wytycznych konserwatorskich dla przechowywania obiektów muzealnych oraz norm, wytycznych, zleceń konserwatorskich wydanych przez Polski Komitet Normalizacyjny (Archiwum Narodowe w Krakowie). Każde wejście do magazynu zbiorów musi być odnotowane odpowiednim wpisem w książce kontroli pomieszczeń magazynowych.

W wyjaśnieniu dyrektor MNKD podała m.in., że *muzealia były przechowywane w słupku w pomieszczeniu biurowym, ponieważ nie były przewidziane do eksponowania. Pomieszczenia te były dostępne wyłącznie dla pracowników muzeum i stale monitorowane.*

(dowód: akta kontroli T II str. 186-188)

Przechowywanie obiektów muzealnych w regale pomieszczenia biurowego nie spełniało również wymogów określonych w załączniku nr 1 do rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 2 września 2014 r. w sprawie zabezpieczenia zbiorów muzealnych przed pożarem, kradzieżą i innym niebezpieczeństwem grożącym ich zniszczeniem lub utratą²⁰, ponieważ do

²⁰ Dz. U. z 2014 r., poz. 1240.

przechowywania zbiorów poza magazynami zbiorów powinny być wykorzystywane kasety i szafy stalowe przymocowane do trwałego podłoża.

2. Muzeum nie wykonało do zakończenia kontroli NIK zaleceń konserwatorów z Muzeum Narodowego z Krakowa z 28 września 2015 r. dotyczących przerobienia gablot/ekranów, w których eksponowane były obiekty muzealne, na pełne gabloty ze ściankami z wszystkich stron dochodzącymi do podłogi i przykryciem od góry. Zdaniem konserwatorów przebudowa taka na celu zabezpieczenie obiektów przed zakurzeniem.

(dowód: akta kontroli T II str. 126-148)

W wyjaśnieniu dyrektor Muzeum podała m.in., że sprawozdanie z przeglądu konserwatorskiego wpłynęło do naszego Muzeum 25 listopada 2015 r. Zaraz potem (w grudniu 2015 r.) dowiedzieliśmy się o planach utworzenia przez Miasto Puławy samodzielnego Muzeum Czartoryskich w Puławach. Wówczas nastąpiło też wypowiedzenie przez Miasto Puławy umowy o współprowadzeniu Muzeum i Finansowaniu oddziału MCP. Nie zostaliśmy do dzisiaj oficjalnie poinformowani o żadnych konkretnych terminach w odniesieniu do planów tworzenia nowego muzeum, ani o zakresie, w jakim kontynuowana ma być tam ekspozycja.(...) Logicznym jest, że do zadań i kompetencji dyrektora nowego muzeum powinno należeć m.in. uzgodnienie kształtu przyszłej ekspozycji, w tym wszelkie zmiany czy relokacje istniejących gablot/parawanów/ścianek ekspozycyjnych oraz wynikające z tego koszty. (...) Zmiana parawanów na gabloty, była głęboko analizowana przez Muzeum, jednak operacja taka musi być oparta na ostatecznym kształcie ekspozycji, ponieważ niewskazane jest przemieszczanie muzealiów na okres jedynie kilku miesięcy. W chwili obecnej sprawa dalszych losów oddziału i nowego muzeum jest dyskutowana przez organizatorów. Podjęcie decyzji skutkujących koniecznością wydania kilku lub kilkunastu tysięcy złotych wydaje się nieuzasadnione i pochopne.

(dowód: akta kontroli T II str. 402-403)

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

IV. Uwagi i wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli²¹, wnosi o:

1. Podjęcie działań w celu pełnej realizacji postanowień umowy użytkownika z 1 października 2014 r. zawartej z IUNG PIB.
2. Rzetelne planowanie zadań do wykonania przez MCP, pozwalające na ich realizację.
3. Rzetelne sporządzanie informacji z wykorzystania dotacji Gminnej Instytucji Kultury - MCP przekazywanych do Urzędu Miasta Puławy w zakresie uzyskanych przychodów.
4. Zaniechanie przeznaczania środków finansowych otrzymywanych na prowadzenie MCP na inne cele.

²¹ Dz. U. z 2017 r. poz. 524.

5. Wdrożenie i zapewnienie prawidłowego funkcjonowania kontroli zarządczej.
6. Prowadzenie dokumentacji ewidencyjnej w MCP zgodnie z postanowieniami rozporządzenia w sprawie ewidencjonowania.
7. Wykonanie wniosków Komisji Inwentaryzacyjnej po inwentaryzacji przeprowadzonej w 2016 r. w Muzeum Czartoryskich.
8. Przechowywanie magazynowanych w MCP zabytków zgodnie z obowiązującymi w Muzeum przepisami i procedurami wewnętrznymi.
9. Wykonanie zaleceń konserwatorów z Muzeum Narodowego z Krakowa.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Lublinie.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Lublin, dnia 14 marca 2017 r.

Dyrektor
Delegatury Najwyższej Izby kontroli
w Lublinie
Edward Lis

.....
Podpis